

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kannanotto nuorisotyön resurssien lisäämiseksi Vehmersalmen kaupunginosassa

Lähidemokratiajaosto

Kasvun ja oppimisen palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Kaupunginosayhdistys Vehmersalmi ry, Vehmersalmen lähipalveluiden kehittämishanke, Vehmersalmen pitäjäraati sekä Vehmersalmen nuorisotoimi esittävät Vehmersalmen nuorisotalo Majakan henkilöstöresurssien lisäämistä 75% työajan nuorisonohjaajaan ja 50% työajan kerho-ohjaajaan alueen elinvoimaisuuden, nuorten hyvinvoinnin ja alueellisen tasa-arvoisuuden edistämiseksi.

Tilanne tällä hetkellä

Kuopion kaupungin Kasvun ja oppimisen palvelualue vastaa nuorisotalo Majakan toiminnasta. Ohjattua nuorisotoimintaa on 3 iltana viikossa (ma, ke, pe), josta vastaa yksi osa-aikainen nuorisonohjaaja 17 tuntia viikossa, sekä yksi kerho-ohjaaja 12 tuntia viikossa. Vehmersalmen koulu käyttää liikuntasalia muutaman tunnin viikossa.

Majakalla on kaupungin ja seurakunnan nuorisotyön toimintojen lisäksi myös lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää järjestötoimintaa, mm. Vehmersalmen Vaeltajat partiolaisten ja MLL:n ryhmät. Liikuntasali on aktiivisessa käytössä kansalaisopiston ja yhdistysten vapaaehtoisvoimin toimivilla liikuntaryhmillä (salibandy, lentopallo, seniorijumppa, boccia, zumba). Päiväaikaan (8-14) Majakalla on hyvin vähän toimintaa, joten talossa on vapaita tiloja, joita voisi hyödyntää asukastoiminnassa. Kesäisin Majakka on kiinni.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vuonna 2016 toteutetussa VePS-hankkeessa toteutetun asukaskyselyn mukaan paikallisia nuoriso-, ja lasten kerho- ja harrastustoimintaa halutaan lisätä hyvinvointia edistävänä ja syrjäytymistä ennaltaehkäisevänä työnä.

Kunnallista nuorisotyötä ohjaa Nuorisolaki (1285/2016), jonka tavoitteena on 2§ mukaan:

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

8 § Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee 1 momentissa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Kaupungin linjaukset ja haja-asutusalueen haasteet

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kuopion nuorisopalveluiden toimintaohjelma 2016 – 2020 on laadittu Kuopion nuorisopalveluiden toiminnan kehittämisen suuntaamiseksi seuraavan viisivuotiskauden aikana. Nuorten kasvu ja elinolot, kaupungin kasvaminen sekä kulttuuriset muutokset haastavat nuorisopalvelut kehittämään toimintatapojaan ja kohdentamaan toimintaansa. Asiakirja toimii työvälineenä nuorisotyön suunnittelussa kentällä, sekä kuvaa yhteistyötahoille ja päätöksentekijöille nuorisotyön toiminnan ja tavoitteet. Vehmersalmen syrjäinen sijainti asettaa alueen eriarvoiseen asemaan, esimerkiksi etsivä nuorisotyö ei jalkaudu alueelle ollenkaan, jolloin etsivä nuorisotyö linkittyy vahvasti alueen paikalliseen nuorisotyöhön, jonka keskuspaikkana Majakka toimii. Etsivän nuorisotyön kulmakivet ovat kaupungin mukaan jalkautuminen ja kohtaaminen nuorten reviireillä ja julkisissa tiloissa, kohdennettu pienryhmätyö, sekä henkilökohtaisen tuen tarjoaminen. Näistä osa täyttyy perinteisessä nuorisotyössä, mutta kysymykseksi jää, toteutuuko esimerkiksi välittömän kohtaamisen periaatteet hektisen työn lomassa, kun esimerkiksi tilastointi, raportointi ja muut hallinnolliset tehtävät vievät siivun 50% työajasta. Haja-asutusalueella pitkät välimatkat korostavat keskeisten nuorten kohtaamispaikkojen merkitystä huomattavasti enemmän kuin kaupunkien taajama-alueella, jossa nuorilla on enemmän mahdollisuuksia muodostaa omia kohtaamispaikkoja. Myös harrastusympäristöjä on enemmän tarjolla kaupunkimiljöössä.

Kouluterveydenhoitajan lausunto

Kuraattori päivystää Vehmersalmen koululla kerran viikossa, pääsääntöisesti tiistaisin, koulupsykologi käy 2-3 kertaa kuukaudessa. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu noin kerran kuussa. Moniammatillinen ryhmä toimii terveydenhuoltajan näkökulmasta verrattain hyvin.

Kouluterveydenhoitajan näkemyksen mukaan yläkoululaiset kokevat, että heille ei ole kohdistettu liikuntaharrastusmahdollisuuksia. Nuoret toivoisivat, että harrasteryhmiä olisi kohdistettu juuri heidän ikäluokalleen, tällä hetkellä Vehmersalmella järjestettävät ryhmät

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ovat kaikenikäisille. Terveystenhoitajan näkökulmasta vehmersalmelaiset nuoret käyttävät todella vähän päihteitä. Välimatkat vaikuttavat myös terveystenhoitajan näkökulmasta siihen, että nuorilla on vähemmän kohtaamispaikkoja kuin ennen. Harrastemahdollisuuksien vähyys kuormittaa perheiden arkea välimatkojen takia. Lisäksi julkisen liikenteen puute asettaa tässä perheet eriarvoiseen asemaan. Nuorisotyöntekijä on ainut jatkuvasti läsnä oleva taho Vehmersalmella.

Nuorisonohjaaja Henni Vartiaisen näkemys tilanteesta ja työstä

Nuorisonohjaajan mukaan Nuorisotalo Majakka ei ole pelkästään lasten- ja nuorten kohtaamispaikka, vaan koko kylän monitoimitalo. Nuorisotalo Majakka on ollut aina kovassa käytössä. Nuoret ovat koulun jälkeen tulleet viettämään laatu-aikaa kavereidensa kanssa Majakan tiloihin ja koko yhteisö käyttää Majakan salia. Nuorisotalon toiminta on tärkeää, koska pyrimme tekemään laadukasta, ihmisläheistä, yhteisöllisyyden huomioon ottaen ja nuorten toiveita kuunnellen työtä ja ennen kaikkea ehkäisevää työtä. Nuoriso-ohjaajana olen kokenut, ollessani Majakalla työharjoittelussa vuonna 2011 haluttiin talolle vielä lisää ja uudenlaista toimintaa. Tällöin työtunnit olivat täydet nuorisonohjaajalla. Toimintaa saatiin kehitettyä ja kun toimintaa pääsi vielä lisää kehittämään ja luomaan varmaa pohjaa luottamukselle nuorten, kuin vanhempiin. Nuorisonohjaajan eläköidyttyä kaupunki päätti olla täyttämättä nuorisonohjaajan paikkaa. Ensin alkuun oli pelkona nuorisotyön kokonaan lakkauttaminen. Ratkaisuna päädyttiin "osa-aikainen" nuorisonohjaaja. Tämä vei maton alta jo hyvältä ja vankalta työltä. Nykyiset työtunnit ovat 17h/vko ja 12h/vko. Perinteisesti, nuorisotalolla pitäisi olla kaksi ohjaajaa. Tällä tavoin ei kohdata koko kylän nuoria, eikä yhteistyötä voida samalla tavalla toteuttaa, kuin täyspäiväisenä. Erilaiset koulutukset ja kokoukset vievät vielä suurimman osan ohjaajan ajasta. Kyseinen toiminta ei siis palvele nuoria, jolle toiminta pitäisi olla suunnattu. Työn ja tuntien määrä eivät ole kulje käsikädessä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Nuorten oireilu kimpoaa niin kouluun, yhteisön omaisuuteen, koteihin kuin myös talolla oireilua on havaittavissa. Talon aukioloaikojen lyhentäminen ei edesauttanut ehkäisevää työtä, vaan ennemmin lisäsi tarvetta toiminnalle. Tämä on näkynyt katukuvassa mm. ilkeiden teolla, mielenterveysongelmina, päihteidenkäyttönä ja syrjäytymisenä. Vaikka Vehmersalmi on pieni paikka, verrattuna keskustan nuorisotaloihin, täytyisi nuorilla olla yhtä hyvät mahdollisuudet saada ammatillista ohjausta ja neuvontaa. Nuoret tarvitsevat turvallista aikuista, jonka kanssa kohdata elämän erilaisia haasteita ja kanssa käymistä. Toiminnan vähentäminen sotii tällä hetkellä nuoriso-ohjelmaa ja lakia vastaan. Yhden nuorisonohjaajan vuosipalkalla maksettaisiin yhden nuoren mielenterveysongelmia. Kysymyksenä voikin esittää, onko järkevää käyttää useamman nuorisonohjaajan palkka kuntouttavaan toimintaan, kuin ehkäisevään työhön, jolla voitaisiin välttää suurempia ongelmia?

Nuorisotyön tärkeys myös kesäaikaan Vehmersalmella Nuorisonohjaaja Henni Vartiaisen mukaan

Kesällä, erityisesti heinäkuussa Vehmerissä riittää hulinaa ja vilinää. Vehmerin omien nuorten lisäksi mökkiläisiä saapuu ympäri Suomea. Yhdistykset, vanhemmat ja ennen kaikkiaan nuoret kaipaavat kesäistä toimintaa. Toiminta ei pelkästään lähde nuorten tarpeista, vaan yhteisöllisyyden tarpeesta. Kesätoiminnalle on tarvetta, koska Vehmerin nuorilla ei ole samanlaisia mahdollisuuksia lähteä elokuviin, hengailemaan kauppakeskuksiin, päästä erilaisiin tapahtumiin mukaan kuin keskustan nuorilla. Vehmerin nuorilla ei ole minkäänlaista toimintaa kesällä, koska erilaiset harrastuksetkin jäävät kesätauolle. Nuoret kaipaavat yhteisöllistä toimintaa ja kaikilla nuorilla ei ole edes mahdollista päästä leireille, vaikkei hinnat suuren suuria olekaan. Isompia nuoria on hankalampi muutenkin innostaa erilaisille leireille, kuin talon pienempää väestöä. Kesäisin nuoret ajautuvat helpommin "huonoille teille", koska säät sallivat usein myös ulkona olemisen pidempään, eikä nuorilla ole niinkään velvoitteita tehdä asioita, kuten syksyllä on koulu. Koska toimintaan ei tarvita kuin mehua ja keksejä, ei palkkojen lisäksi suuria kustannuksia toiminnalle tule. Talolle on uusittu askartelukaappien sisällöt, lehtiä löytyy ja

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

toiminnot ovat pääsääntöisesti ilmaisia. Toiminta on tehokasta, hauskaa, rentoa ja yhteisöllistä tekemistä nuorille ja lapsille. Toimintaan pyritään tarjoamaan vähän kaiken ikäisille, mutta tavoitteena on tavoittaa erityisesti yläkoululaisia nuoria.

Majakkan käyttöasteesta

Kuukauden aikana Majakalla käyvistä nuorista keskimäärin 47 prosenttia on 6-9 -luokkalaisia, 10 prosenttia on 3-5 luokkalaisia ja noin 20 prosenttia kävijöistä opiskelee ammattikoulussa tai lukiossa. Lasten määrä on talolla vähentynyt, koska heidän koulupäivänsä loppuvat aikaisemmin. Kylillä asuvat suuntaavat ennemmin kotiin, kuin jäävät odottamaan nuorisotilan avautumista. Paikallisen nuorisotyöntekijän mukaan Majakalla olisi myös todennäköisesti enemmän kävijöitä, mikäli tila olisi samalla tavalla auki kuin aikaisemmin. Aikaisemman nuorisotyöntekijän aikaan Majakka oli auki maanantaista torstaihin kello 13 – 20, perjantaisin 21 ja teemoina 22 saakka. Nykyään nuoret haluavat myöhempään talon olevan auki.

Ikäjakaumasta nähdään, että Majakan toiminta tavoittaa hyvällä prosentilla myös niin sanotusti elämän nivelvaiheissa olevia nuoria. Tämä siirtymävaihe on erittäin herkkää aikaa kasvavan nuoren elämässä, hyvät tukitoimet voivat ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Huomionarvoista on, että Majakka toimii myös peruskoulun jälkeen hajaantuneelle ikäluokalle kokoontumis- ja vertaistukipaikkana, jossa yhdessäolo on orgaaninen osa toimintaa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

NUORTEN NÄKEMYS NUORISOTYÖNTEKIJÖISTÄ, VAIHTUVUUDEN MERKITYS

Luottamuksellisten suhteiden syntyminen on äärimmäisen tärkeää kasvun ja kehityksen näkökulmasta. Kehityopsykologian näkökulmasta jo yksi merkityksellinen ja luottamuksellinen suhde aikuisen voi suojella ja tasapainottaa esimerkiksi rankkojen kotilojen tai ongelmallisten elämäntilanteiden tuomaa taakkaa. Työntekijän vaihtuessa luottamuksen rakentaminen nuoriin alkaa aina alusta. Tällä hetkellä Majakalla työskentelevä nuoriso-ohjaaja Henni Vartiainen on aloittanut harjoittelijana Majakalla vuonna 2011, joten hän on ehtinyt rakentaa tätä luottamusta jo usean vuoden ajan. Korkeampi viikkotuntimäärä palvelee niin nuorten hyvinvointia, kuin myös sitouttaa työntekijää paremmin tämän hetkiseen työympäristöön.

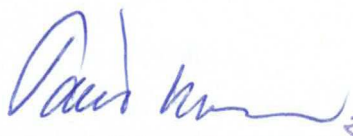
Näiden seikkojen valossa Vehmersalmen nuorisotyön resurssien lisääminen on välttämätöntä ennaltaehkäisyn, alueellisen tasa-arvoisuuden, ja nuorten kasvun ja kehityksen tukemisen, sekä osallisuuden näkökulmista. Tämä mahdollistaisi myös työntekijöiden tasa-arvoa, sillä tuntimäärän lisääminen mahdollistaisi myös Vehmersalmen työntekijöille, palaveri- ja toimistopäiviä kuten muillakin Kuopion nuorisotaloilla.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vehmersalmella 11.10.2017

Taina Worster

Pitäjäraadin puheenjohtaja

Juha Immonen

Pitäjäraadin
varapuheenjohtaja

Riina Duus

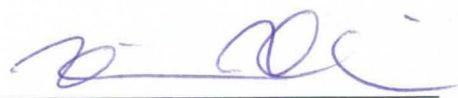
Pitäjäraadin jäsen

Anneli Hartikainen

Pitäjäraadin jäsen

Pentti Mönkkönen

Pitäjäraadin jäsen

Kimmo Kolari

Pitäjäraadin jäsen

Veikko Savolainen

Pitäjäraadin jäsen

Pertti Iivanainen

Pitäjäraadin jäsen

Ate Savolainen

KOY Hallituksen
puheenjohtaja

Henni Vartiainen

Nuorisonohjaaja

Henri Kumpulainen

Kerho-ohjaaja

Mika Tsupari

VePKE-Hankekoordinaattori